

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਆਰ ਐਨ ਸਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਬਾਗੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1973 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1199

15 ਜੁਲਾਈ 1975 ਈ.

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ V)— ਧਾਰਾ 47 ਅਤੇ ਆਰਡਰ XXXII ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ 7— ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)— ਧਾਰਾ 115— ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਵਿਰੁੱਧ ਫਰਮਾਨ — ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੁਆਰਾ— ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ—ਕੀ ਕੋਈ ਰੱਦੀ—ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਪੀਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਗੁਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਚੱਲਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਧਿਰ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਬੰਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(ਪਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਨਾਬਾਲਗ ਝੂਠੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਕੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋ-ਗਠਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਾਹਜਤਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਸੂਈ ਜ਼ੁਰੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਆਦਿ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। . (ਪਰਾ ੯)।

13 ਅਗਸਤ, 1973 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਐਸ. ਲੇਖ, ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮਿਤੀ 22 ਜਨਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। .

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ. ਐਸ. ਰਾਏਪੁਰੀ।

ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ.

ਨਿਰਣਾ

ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.—(1) ਇਹ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1973 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। judgment-ਕਰਜ਼ਦਾਰ.

(2) ਕਨਾਲ 11 ਮਰਿਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 29 ਮਾਰਚ 1969 ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 3,630/- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋ ਵੈਂਡੀ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਭਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 6,430/-, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 1,800/- 15 ਜੂਨ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

(3) ਫਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

(1) ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ-ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(4) ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

(5) ਪਹਿਲਾਂ; (ਵਿਵਾਦਹਾਰ 1theDlearned1Athes ਅਪੀਲ ਲਈ ਸਲਾਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਸੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਪੀਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਪੀਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ dec rec ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਚੱਲਣਯੋਗ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ .

ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ,-

“ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, (ii) ਇਹ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ (iii) ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਰੇਟਿਵ ਆਰਡਰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਪਰੇਟਿਵ ਆਰਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਧਿਰ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਰੱਦ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਉਹ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ - ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਧਾਕਿਸ਼ਨ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨਦਾਸ, (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1963 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 1124

(2) ਏਆਈਆਰ 1935 ਨਾਗਪੁਰ 235

ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

(8) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਬਾਲਗ ਝੂਠੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਦੋਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ

ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲਾਲ ਸੋਮਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਥਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੂਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਸ਼ਿਸ਼ੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਸਟੋਪਲ, ਜੇਕਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, -

"ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।"

ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਾਹਜਤਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਸੂਈ ਜੁਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਭਾਵ, ਹੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਆਦਿ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਐਡ ਲਾਈਟਮ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ।

' (9) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 100.00

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

(3) ਏਆਈਆਰ 1950 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 1

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ